

Súd: Správny súd v Košiciach
Spisová značka: 2S/60/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0923100573
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Tomáš Kuruc
ECLI: ECLI:SK:SpSKE:2025:0923100573.2

Uznesenie

Správny súd v Košiciach v právnej veci žalobcu: mesto Svidník, Sovietskych hrdinov 200/33, 089 01 Svidník, IČO: 00 331 023, proti žalovanému: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX/XX, XXX XX E., v konaní o preskúmanie zániku mandátu poslanca mestského zastupiteľstva, takto

rozhodol:

I. U r č u j e, že poslanecký mandát A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX/XX, XXX XX E. v mestskom zastupiteľstve mesta Svidník zanikol dňa 22.12.2022.

II. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca – mesto Svidník sa podanou žalobou doručenu súdu dňa 13.11.2023 domáhal rozhodnutia, že žalovanému zanikol mandát poslanca mestského zastupiteľstva mesta Svidník dňa 22.12.2022, t. j. právoplatnosťou trestného rozkazu Okresného súdu Svidník č k. 3T/9/2022 - 43 zo dňa 09.05.2022, ktorým bol žalovaný uznaný za vinného za úmyselný trestný čin (prečin) ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 TZ a bol mu uložený TOS na 3 mesiace s podmieneným odkladom VTOS a určením skúšobnej doby v trvaní 15 mesiacov. Vo svojej žalobe uviedol, že vo voľbách do orgánov samosprávy mesta Svidník dňa 29.10.2022 bolo do mestského zastupiteľstva zvolený aj žalovaný. Následne sa uskutočnilo ďalších 7 zasadnutí mestského zastupiteľstva mesta Svidník, avšak žalovaný svoju neúčast' ospravedlňoval pracovnou zaneprázdnenosťou a zdržiavaním sa mimo adresy trvalého pobytu. Ďalej uviedol, že z dôvodu rozširujúcich sa informácií o odsúdení žalovaného požiadala primátorka mesta Okresný súd Bardejov o informáciu či bol žalovaný odsúdený za úmyselný trestný čin a kedy nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie o uznaní viny za úmyselný trestný čin. Dňa 25.10.2023 sa uskutočnilo 8. zasadnutie, na ktorom sa žalovaný zúčastnil a zložil sľub. Následne dňa 27.10.2023 bol žalobcovi doručený list Okresného súdu Svidník z, ktorého vyplýva, že žalovaný bol trestným rozkazom Okresného súdu Svidník č.k. 3T/9/2022 - 43 zo dňa 09.05.2022 uznaný vinným za úmyselný trestný čin (prečin) ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 TZ a bol mu uložený TOS na 3 mesiace s podmieneným odkladom VTOS a určením skúšobnej doby v trvaní 15 mesiacov. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 22.12.2022. Podľa názoru žalobcu na základe existencie trestného rozkazu právoplatného dňa 22.12.2022, ktorým bol žalovaný odsúdený za úmyselný trestný čin bola naplnená dikcia zákonného ustanovenia § 25 ods. 2 písm. d) Zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení (ďalej len „Zákon o obecnom zriadení“) o zániku mandátu poslanca ex offo, pričom citoval "mandát poslanca zaniká právoplatným odsúdením za úmyselný trestný čin alebo právoplatným odsúdením za trestný čin, ak výkon trestu odňatia slobody nebol podmienenčne odložený. " Uviedol tiež, že poslanec je v zmysle § 25 ods. 3 Zákona o obecnom zriadení povinný bezodkladne písomne mestu oznámiť skutočnosti, ktoré majú za následok zánik mandátu poslanca ex offo, avšak žalovaný sa zložením sľubu dňa 25.10.2023 ujal výkon funkcie poslanca, aj keď mu tento mandát zanikol dňa 22.12.2022. Dôvodil, že právnou normou, ktorá vznik mandátu poslanca stanovuje je zákon č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva (ďalej len „Zákon o podmienkach výkonu volebného práva“) s poukazom na § 189 ods. 1 – „za poslancov obecného zastupiteľstva sú zvolení kandidáti, ktorí získali vo volebnom

obvode v poradí najviac platných hlasov.“ Podľa názoru žalobcu je zrejme, že zákonodarca stanovil zmenu statusu kandidáta za poslanca na status zvoleného poslanca na základe poradia a výsledkov volieb, podľa získaných platných hlasov vo volebnom obvode. Zdôraznil, že zvolením vzniká úspešnému kandidátovi subjektívne právo na obsadenie mandátu poslanca obecného/mestského zastupiteľstva a pre vznik mandátu poslanca obecného/mestského zastupiteľstva nie je potrebná žiadna ďalšia právna skutočnosť (napr. Osvedčenie o zvolení, zloženie sľubu) ako sa to často v laickej verejnosti nesprávne interpretuje. Žalobca dôvodil, že od okamihu zvolenia za poslanca obecného/mestského zastupiteľstva je nevyhnutné odlišovať okamih aktívneho uplatňovania poslanskeho mandátu, ktorý nastáva až zložením sľubu. Žalobca vyvodil záver, že pre existenciu poslanskeho mandátu v čase medzi zvolaním za poslanca a medzi zložením poslanskeho sľubu - poslanský mandát už existuje a pre tento sa používa termín pasívny mandát, keďže nesporne existuje, iba ho nemožno použiť aktívne na výkon funkcie, takýmto sa mandát poslanca stane až po zložení sľubu. Uviedol, že funkcia poslanca vzniká zvolením vo voľbách, vyhlásením výsledkov volebnou komisiou a oprávnenie novozvoleného poslanca ujať sa výkonu funkcie, vykonať práva a plniť povinnosti poslanca je podmienené zložením sľubu. Žalobca zdôraznil, že existencia právoplatného rozhodnutia, ktorým bol poslanec odsúdený za úmyselný trestný čin alebo právoplatného rozhodnutia, ktorým bol odsúdený za trestný čin, ak výkon trestu odňatia slobody nebol podmienene odložený má priamo zo zákona zánik mandátu poslanca obecného/mestského zastupiteľstva. Žalobca konštatoval, že podľa jeho názoru je dostatočne zrejme, že poslanský mandát žalovaného vznikol dňa 29.10.2022 a zanikol dňa 22.12.2022 pričom žalovaný právnu skutočnosť, ktorá spôsobila zánik mandátu mestu 7 neoznámil, ale naopak aktívne pristúpil k zloženiu sľubu a výkonu mandátu, čím bráni ústavnému právu náhradníka nastúpiť na zaniknutý mandát poslanca. Žalobca záverom navrhol, aby správny súd vydal uznesenie, ktorým určí, že žalovanému zanikol mandát poslanca v mestskom zastupiteľstve mesta Svidník podľa § 25 ods. 2 písm. d) zákona o obecnom zriadení dňa 22.12.2022, t. j. nadobudnutím právoplatnosti trestného rozkazu Okresného súdu Svidník sp. zn. 3T/9/2022 - 43 zo dňa 09.05.2022, ktorým bol uznaný vinným za úmyselný trestný čin (prečin) ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 TZ a bol mu uložený TOS na 3 mesiace s podmienčným odkladom VTOS a určením skúšobnej doby v trvaní 15 mesiacov. Žalobca žiadal o priznanie náhrady trov konania v rozsahu 100%.

2. Žalovaný vo svojom vyjadrení zo dňa 12.02.2024 uviedol, že s podanou žalobou žalobcu mesta Svidník nesúhlasí a trval na tom, že jeho mandát poslanca mestského zastupiteľstva mesta Svidník nezanikol, ale naďalej trvá. Podľa názoru žalovaného je pre rozhodnutie vo veci samej podstatné posúdenie okamihu vzniku mandátu poslanca mestského zastupiteľstva. Uviedol, že Zákon o obecnom zriadení neupravuje, kedy vzniká mandát poslanca mestského zastupiteľstva a výslovne túto otázku nerieši ani Zákon o podmienkach výkonu volebného práva. Právny rozbor predložený žalobcom žalovaný nepovažoval za správny a konštatoval, že jeho mandát vznikol až dňom zloženia sľubu – dňa 25.10.2023 a až vtedy boli podľa názoru žalovaného naplnené všetky zákonné predpoklady, aby mohol uplatňovať všetky práva viažuce sa k mandátu poslanca mestského zastupiteľstva a zároveň, aby bol povinný plniť všetky povinnosti s mandátom poslanca spojené. Poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 92/2012 zo dňa 10.05.2012, z ktorého citoval a dôvodil, že v citovanom náleze sa ústavný súd síce zaoberal zánikom mandátu z iného zákonného dôvodu, ako je to posudzované v tomto prípade, avšak aj napriek tomu je možné z tohto rozhodnutia vyvodiť, že mandát poslanca vzniká až zložením sľubu. Ústavný súd vo vyššie uvedenom prípade jednoznačne vychádzal z toho, že o nezlučiteľnosti funkcie poslanca s inými funkciami je možné hovoriť najskôr po zložení sľubu poslanca. Podľa názoru žalovaného, ak k nezlučiteľnosti funkcií môže dôjsť až po zložení sľubu, znamená to, že až zložením sľubu vzniká mandát poslanca zastupiteľstva a konštatoval, že ak by tomu tak nebolo, k nezlučiteľnosti funkcií by v ústavných súdom posudzovanom prípade došlo už oznámením výsledku volieb, čo však ústavný súd vylúčil. Žalovaný zotrval na tom, že jeho mandát poslanca nezanikol a navrhol, aby súd žalobu žalobcu zamietol, pričom tiež žiadal o nariadenie pojednávania v tomto konaní.

3. Žalobca na výzvu správneho súdu replikou nereagoval.

4. Správny súd v Košiciach ako vecne a miestne príslušný súd po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu a administratívneho spisu žalovaného orgánu verejnej správy preskúmal správnu žalobu postupom podľa § 107 ods. 1 SSP, nakoľko žalovaný žiadal, aby súd vo veci nariadil pojednávanie vec prejednal na pojednávaní dňa 25.03.2025, ktorého sa nezúčastnil žiaden z riadne a včas predvolaných účastníkov konania, a tak postupom podľa § 137 ods. 3 SSP uznesenie verejne vyhlásil na pojednávaní, bez prítomnosti účastníkov konania vyvesením na úradnej tabuli súdu po dobu 14 dní a dospel k záveru, že

správna žaloba je dôvodná a preto postupom podľa § 324 ods. 1 SSP rozhodol tak, že uznesením určil, že poslanecký mandát žalovaného v zastupiteľstve zanikol ku dňu 22.12.2022.

5. Žalobca svoju neúčasť na nariadenom pojednávaní ospravedlnil písomným podaním doručeným súdu dňa 25.03.2025 z dôvodu časovej zaneprázdnenosti povereného zamestnanca a zároveň vyjadril súhlas, aby súd rozhodol v jeho neprítomnosti.

6. Žalovaný svoju neúčasť na pojednávaní ospravedlnil elektronickým podaním doručeným súdu dňa 21.03.2025 (piatok) o 15.22 hod., z dôvodu jeho momentálneho pracovného pobytu v zahraničí a zároveň uviedol, že pojednávania sa chce zúčastniť a žiadal súd o odročenie pojednávania na neskorší termín.

7. Predseda senátu bezodkladne potom ako sa dozvedel uvedenú skutočnosť, vyzval žalovaného, aby ste súdu bezodkladne zaslal potvrdenie o tom, od kedy do kedy sa zdržiavate v zahraničí, kedy sa o tejto skutočnosti dozvedel, uviedol telefónne číslo alebo elektronickú adresu, na ktorej ho môže súd upovedomiť o rozhodnutí o jeho návrhu na odročenie pojednávania v zmysle § 183 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný súdny poriadok (ďalej len „CSP“) a zároveň, v prípade odročenia pojednávania na mesiac apríl (II. polovica mesiaca apríl) aby súdu oznámil, či sa budete vedieť zúčastniť nariadeného pojednávania, nakoľko žiadosť o odročenie pojednávania nespĺňala zákonné náležitosti podľa § 183 CSP. Výzva bola žalobcovi odoslaná do elektronickej schránky dňa 24.05.2025 (pondelok) o 10.53 hod.

8. Predseda senátu na nariadenom pojednávaní skonštatoval, že predvolanie na termín pojednávania bol žalovanému doručený dňa 28.02.2025, pričom žalovaný si do času začatia pojednávania (pojednávanie začalo o 11.20 hod) predmetnú výzvu neprevzal, a tak senát správneho súdu na nariadenom pojednávaní skonštatoval, že neboli splnené podmienky na vyhovie žiadosti o odročenie pojednávania v zmysle § 183 CSP, nakoľko žalovaný súdu ani dodatočne nepreukázal, že sa nachádzal v zahraničí, k svojmu ospravedlneniu nedoložil žiadnu listinu, neoznámil kedy sa o tomto dozvedel alebo mohol dozvedieť a zároveň neuviedol ani telefónne číslo alebo elektronickú adresu, na ktorej ho možno bezodkladne upovedomiť o prípadnom odročení pojednávania.

9. Súd tak vyhodnotil žiadosť žalovaného o odročenie pojednávania ako nespĺňajúce zákonné náležitosti podľa § 183 CSP na vyhovie žiadosti o odročenie pojednávania na neskorší termín nakoľko vyhodnotil žiadosť žalovaného ako neopodstatnenú, nakoľko nevzhliadol dôležitosť dôvodov uvedených v ospravedlnení, nakoľko žalovaný ich nijakým spôsobom nepreukázal a na dodatočnú výzvu súdu nereagoval, hoci mal vedomosť o tom, že žiadal o odročenie pojednávania a zároveň ani neurčil z akého dôvodu sa nemohol dostaviť na pojednávanie ním určený zástupca. Súd z týchto dôvodov neakceptoval žiadosť žalovaného o odročenie pojednávania na neskorší termín.

10. Žalovaný si predmetnú výzvu prevzal až v priebehu písomného vyhotovovania rozhodnutia správneho súdu dňa 07.04.2025 a súdu doručil dňa 10.04.2025 podanie označené ako „Odročenie pojednávania“ v ktorom uviedol, že z dôvodu dlhodobého pracovného pobytu v zahraničí sa bude môcť zúčastniť pojednávania v mesiaci september, kedy plánuje trvalý návrat na Slovensko, a ako prílohu k svojmu podaniu predložil kópiu listiny s označením „Objednávka“ z ktorej malo vyplývať, že objednávatel si u žalovaného ako poskytovateľa objednal montážne, stavebné a iné práce s miestom výkonu v Nemecku na dobu od 07.01.2025 do 31.12.2025 s termínom nástupu od 07.01.2025.

11. Podľa § 2 ods. 1 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

12. Podľa § 6 ods. 2 písm. h) SSP, Správne súdy rozhodujú v konaniach o žalobách vo veciach územnej samosprávy.

13. Podľa čl. 69 ods. 1 Zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava Slovenskej republiky“) orgánmi obce sú

- a) obecné zastupiteľstvo,
- b) starosta obce.

14. Podľa čl. 69 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, obecné zastupiteľstvo tvoria poslanci obecného zastupiteľstva. Poslancov volia na štvorročné obdobie obyvatelia obce, ktorí majú na jej území trvalý pobyt. Voľby poslancov sa uskutočňujú na základe všeobecného, rovného a priameho volebného práva tajným hlasovaním.

15. Podľa § 189 ods. 1 Zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva (ďalej len „Zákon o podmienkach výkonu volebného práva“), za poslancov obecného zastupiteľstva sú zvolení kandidáti, ktorí získali vo volebnom obvode v poradí najviac platných hlasov.

16. Podľa § 164 Zákona o podmienkach výkonu volebného práva, za poslanca obecného zastupiteľstva, v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave a v meste Košice miestneho zastupiteľstva (ďalej len „obecné zastupiteľstvo“) môže byť zvolený obyvateľ obce, ktorý má trvalý pobyt v obci, v ktorej kandiduje, a najneskôr v deň volieb dovŕši 18 rokov veku.

17. Podľa § 25 ods. 1 Zákona o obecnom zriadení, poslanec je povinný najmä

- a) zložiť sľub na prvom zasadnutí obecného zastupiteľstva, ktorého sa zúčastní,
- b) zúčastňovať sa zasadnutiam obecného zastupiteľstva a jeho orgánov, do ktorých bol zvolený,
- c) dodržiavať štatút obce, rokovací poriadok obecného zastupiteľstva a zásady odmeňovania poslancov,
- d) obhajovať záujmy obce a jej obyvateľov,
- e) informovať na požiadanie voličov o svojej činnosti a činnosti obecného zastupiteľstva,
- f) prehlbovať si vedomosti potrebné na výkon funkcie poslanca.

18. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o obecnom zriadení, mandát poslanca zaniká

- a) odmietnutím sľubu alebo zložením sľubu s výhradou,
- b) uplynutím funkčného obdobia,
- c) vzdaním sa mandátu,
- d) právoplatným odsúdením za úmyselný trestný čin alebo právoplatným odsúdením za trestný čin, ak výkon trestu odňatia slobody nebol podmiennečne odložený,
- e) pozbavením spôsobilosti na právne úkony alebo obmedzením spôsobilosti na právne úkony,
- f) zmenou trvalého pobytu mimo územia obce; v mestách so samosprávou mestských častí aj v prípade zmeny trvalého pobytu mimo územia mestskej časti, v ktorej vykonáva funkciu,
- g) ak počas jedného roka sa nezúčastní ani raz na zasadnutiach obecného zastupiteľstva,
- h) v prípadoch podľa § 11 ods. 2, ak poslanec do 30 dní odo dňa vzniku nezlučiteľnosti funkcií nevykoná právny úkon na odstránenie nezlučiteľnosti funkcií,
- i) zrušením obce alebo
- j) smrťou.

Mandát poslanca zanikne vzdaním sa len vtedy, ak vzdanie sa bolo urobené ústne do zápisnice alebo písomne; pri písomnom vzdaní sa mandátu jeho účinky nastávajú doručením obecnému úradu. Vzdanie sa mandátu nemožno vziať späť.

19. Podľa § 25 ods. 3 Zákona o obecnom zriadení, poslanec je povinný skutočnosti podľa odseku 2 písm. d), f) a h) bezodkladne písomne oznámiť obci.

20. Podľa § 26 Zákona o obecnom zriadení, Poslanec skladá sľub, ktorý znie: „Sľubujem na svoju česť a svedomie, že budem riadne plniť svoje povinnosti, ochraňovať záujmy obce, dodržiavať Ústavu Slovenskej republiky, ústavné zákony, zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy, a pri výkone svojej funkcie poslanca obecného zastupiteľstva ich budem uplatňovať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia.“.

21. Podľa § 313 os. 2 SSP, žalobca sa môže žalobou domáhať určenia, že mandát poslanca zastupiteľstva zanikol.

22. Podľa § 315 os. 2 SSP, žalobcom podľa § 313 ods. 2 je obec, mesto, mestská časť alebo samosprávny kraj, ktorý tvrdí, že poslancovi jeho zastupiteľstva zanikol mandát podľa osobitného predpisu.

23. Podľa § 316 os. 2 SSP, žalovaným podľa § 313 ods. 2 je poslanec, ktorého mandát v zastupiteľstve mal zaniknúť.

24. Podľa § 324 os. 1 SSP, ak správny súd po preskúmaní zistí dôvodnosť žaloby podľa § 313 ods. 2, uznesením určí, že poslancový mandát žalovaného v zastupiteľstve zanikol. Vo výroku uvedie označenie žalovaného, určenie zániku jeho mandátu poslanca zastupiteľstva a deň tohto zániku.

25. Podľa § 324 os. 2 SSP, rozhodnutím správneho súdu podľa odseku 1 nie sú z dôvodu zániku mandátu poslanca zastupiteľstva dotknuté právne účinky uznesenia zastupiteľstva alebo všeobecne záväzného nariadenia obce, mesta, mestskej časti alebo samosprávneho kraja prijatého od zániku mandátu poslanca do vydania rozhodnutia správneho súdu.

26. Podľa § 107 ods. 1 písm. a) SSP, predseda senátu nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie, ak o to požiada aspoň jeden z účastníkov konania.

27. Podľa § 167 ods. 1 SSP, správny súd prizná žalobcovi voči žalovanému právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania, ak mal žalobca vo veci celkom alebo sčasti úspech.

28. Podľa § 168 SSP, žalovanému prizná správny súd podľa pomeru jeho úspechu vo veci voči žalobcovi právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania iba, ak to možno spravodlivo požadovať. Orgánu štátnej správy však náhradu trov právneho zastúpenia možno priznať len výnimočne.

29. Podľa § 175 ods. 1 SSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu správny súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

30. Podľa § 175 ods. 2 SSP, o výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

31. Predmetom súdneho prieskumu v danej veci je preskúmanie skutočnosti, či mandát poslanca mestského zastupiteľstva mesta Svidník – žalovaného zanikol, resp. či vznikol alebo či naďalej trvá.

32. Z administratívneho spisu, resp. zo zápisnice mestskej volebnej komisie mesta Svidník vo voľbách do orgánov samosprávy obcí uskutočnených dňa 29.10.2022 (zápisnica podpísaná dňa 30.10.2022) vyplýva, že žalovaný bol dňa 29.10.2022 zvolený za poslanca vo voľbách do orgánov samosprávy mesta Svidník. Žalovaný sa následne nezúčastňoval na zasadnutiach mestského zastupiteľstva mesta Svidník a na základe informácie, že žalovaný bol odsúdený, primátorka mesta Svidník žiadala Okresný súd Bardejov o súčinnosť pri poskytnutí informácií, či bol žalovaný odsúdený za úmyselný trestný čin a tiež informácie, kedy nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie uznania viny za úmyselný trestný čin. Prvé zasadnutie mestského zastupiteľstva mesta Svidník, ktorého sa žalovaný zúčastnil sa uskutočnilo dňa 25.10.2023 a na tomto zasadnutí žalovaný zložil sľub v súlade s ust. § 25 ods. 1 písm. a) a § 26 Zákona o obecnom zriadení. Následne dňa 27.10.2023 bolo mestu Svidník doručená odpoveď Okresného súdu Bardejov s názvom „Poskytnutie informácií“, z ktorej vyplýva, že žalovaný bol trestným rozkazom Okresného súdu Svidník č. k. 3T/9/2022 - 43 zo dňa 09.05.2022 uznaný vinným za úmyselný trestný čin (prečin) ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody na 3 mesiace s podmieneným odkladom výkonu trestu odňatia slobody a určením skúšobnej doby v trvaní 15 mesiacov a tiež trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá v trvaní 2 rokov. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 22.12.2022. Tieto skutočnosti zároveň neboli medzi účastníkmi sporné.

33. Poslanec nie je povinný zložiť sľub na prvom zasadnutí novozvoleného zastupiteľstva, postačí ho zložiť na prvom zasadnutí, ktorého sa zúčastní. Napriek tomu zákon predpokladá, že novozvolení poslanci zložia sľub na ustanovujúcom zasadnutí zastupiteľstva.

34. Postup pri zložení sľubu poslanca na prvom zasadnutí obecného zastupiteľstva, ktorého sa zúčastňuje, má byť analogický ako pri skladaní sľubu poslanca na ustanovujúcom zasadnutí obecného zastupiteľstva. Po otvorení zasadnutia obecného zastupiteľstva poslanec, ak je prítomný, zloží sľub. Poslanec môže zložiť sľub kedykoľvek v priebehu zasadnutia. Zloženie sľubu sa nezaraďuje do programu zasadnutia ako jeho súčasť, lebo nejde o vec, o ktorej by bolo možné rokovať či hlasovať (takou vecou, o ktorej sa nehlasuje, nie je napr. ani otvorenie či ukončenie zasadnutia po tom, čo sa

prerokovali všetky body schváleného programu). Poslanci obecného zastupiteľstva nemajú kompetenciu uznávať sa o tom, či sa zloženie sľubu uskutoční. Nehlasujú ani o tom, či berú zloženie sľubu poslanca na vedomie, lebo tu nejde o plnenie zákonom ustanovenej povinnosti, ku ktorému by obecné zastupiteľstvo malo právomoc vyjadrovať svoj postoj.

35. Zložením sľubu sa poslanec ujme svojej verejnej funkcie a môže začať ihneď vykonávať mandát. Ten, kto vedie zasadnutie, ho zaráta do počtu prítomných poslancov. Hlasuje o schválení programu zasadnutia obecného zastupiteľstva, môže kandidovať do pracovného orgánu zasadnutia atď.

36. Mandát poslanca obecného zastupiteľstva, mestského zastupiteľstva, miestneho zastupiteľstva alebo zastupiteľstva samosprávneho kraja, pre ktoré zákon v § 313 ods. 1 ustanovuje legislatívnu skratku „zastupiteľstvo“, možno definovať ako súhrn práv a povinností spojených s výkonom poslaneckej funkcie (status poslanca zastupiteľstva). Mandát poslanca zastupiteľstva vzniká okamihom zvolenia, pričom zloženie zákonom predpokladaného sľubu podľa § 26 Zákona o obecnom zriadení je len predpokladom pre výkon práv a povinností spojených s mandátom, avšak odmietnutie sľubu alebo jeho zloženie s výhradou je dôvodom zániku mandátu. Mandát poslanca zastupiteľstva má povahu výkonu verejnej funkcie a poslanec má preto postavenie verejného činiteľa. V slovenskom právnom poriadku má mandát poslanca zastupiteľstva podobu voľného mandátu, čo znamená, že poslanec nie je viazaný pokynmi politickej strany alebo hnutia, za ktorú kandidoval, resp. pokynmi svojich voličov. Súčasne poslanec musí vykonávať svoj mandát osobne a nie je prípustné, aby ho niekto zastupoval (napr. pri hlasovaní). Zánik mandátu znamená, že príslušnej osobe zanikla jej poslanecká funkcia a s ňou spojený súhrn práv a povinností. (Baricová, J., Fečík, M., Števeček, M., Filová, A. a kol. Správny súdny poriadok, Komentár. Praha: C. H. Beck, 2018, s. 1343 - 1344)

37. Podľa § 25 ods. 2 písm. d) Zákona o obecnom zriadení, mandát poslanca zaniká právoplatným odsúdením za úmyselný trestný čin alebo právoplatným odsúdením za trestný čin, ak výkon trestu odňatia slobody nebol podmiennečne odložený. K zániku mandátu poslanca v takom prípade dôjde dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia (Trestného rozkazu), ktorým dochádza k strate bezúhonnosti, ktorá je hmotnoprávnym predpokladom pre výkon funkcie poslanca.

38. Povinnosť poslanca informovať obec sa týka aj jeho právoplatného odsúdenia za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin, ak výkon trestu odňatia slobody nebol podmiennečne odložený. Táto povinnosť podľa § 25 ods. 3 Zákona o obecnom zriadení je odôvodnená tým, že obec musí byť informovaná o skutočnostiach, ktoré spôsobujú zánik mandátu poslanca. To znamená, že samotné oznámenie obci podľa § 25 ods. 3 Zákona o obecnom zriadení nemá vplyv na zánik mandátu. V čase, keď osoba vzniknutú skutočnosť obci oznamuje, vo väčšine prípadov už nemá hmotnoprávne postavenie poslanca. Napriek tomu zákon ju poslancom nazýva. Na účely § 25 ods. 3 Zákona o obecnom zriadení je preto potrebné „poslancom“ rozumieť aj poslanca, ktorého mandát zanikol. Povinnosť podľa § 25 ods. 3 Zákona o obecnom zriadení je poslanec povinný realizovať v čo najkratšom čase od momentu, ako sa mu stala skutočnosť spôsobujúca zánik jeho mandátu známou. Zákonná požiadavka bezodkladnosti oznámenia je namieste kvôli včasnej informovanosti obce o zániku poslaneckého mandátu, aby mohla uskutočniť úkony na obsadenie uvoľneného mandátu poslanca náhradníkom. Zákon ustanovuje ako obligatórnu formu tohto oznámenia písomnú formu. Nesplnenie oznamovacej povinnosti nemá vplyv na samotný zánik mandátu poslanca.

39. Vo vzťahu k spôsobom zániku poslaneckého mandátu podľa § 25 ods. 2 písm. d), f), h) ukladá zákon o obecnom zriadení poslancovi oznamovaciu povinnosť, ktorú je písomne povinný splniť bezodkladne. Zákon však nesplnenie tejto povinnosti nespája so žiadnou sankciou, čo v praxi prináša problémy vo vzťahu k zániku mandátu poslanca podľa § 25 ods. 2 písm. d).

40. Správny súd konštatuje, že mandát poslanca – žalovaného vznikol dňa 29.10.2022, t. j. zvolením a následne z dôvodu, že došlo k právoplatnému odsúdeniu žalovaného za úmyselný trestný čin (prečin) ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona na základe trestného rozkazu Okresného súdu Svidník č. k. 3T/9/2022 - 43 zo dňa 09.05.2022 tento mandát dňa 22.12.2022 (právoplatnosťou tohto trestného rozkazu) zanikol podľa § 25 ods. 2 písm. d) Zákona o obecnom zriadení. Ani nesplnenie oznamovacej povinnosti zo strany žalovaného nemohlo mať vplyv na samotný zánik mandátu poslanca. Správny súd navyše uvádza, že zvolený poslanec môže zložiť sľub kedykoľvek v priebehu zasadnutia a zloženie sľubu sa nezaraďuje do programu zasadnutia ako jeho súčasť, pretože

nejde o vec, o ktorej by bolo možné rokovať či hlasovať. Poslanci obecného zastupiteľstva nemajú ani kompetenciu uznášať sa o tom, či sa zloženie sľubu uskutoční. Nehlasujú ani o tom, či berú zloženie sľubu poslanca na vedomie, lebo tu nejde o plnenie zákonom ustanovenej povinnosti, ku ktorému by obecné zastupiteľstvo malo právomoc vyjadrovať svoj postoj, je to dôležité preto, aby obec alebo mesto mohlo uskutočniť úkony na obsadenie uvoľneného mandátu poslanca náhradníkom. A aj v prípade, ak by zo strany žalovaného došlo ku splneniu jeho povinnosti informovať zastupiteľstvo o skutočnosti, že je tu dôvod zániku jeho mandátu toto informovanie alebo oznámenie o skutočnosti, že bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin nezakladá zánik mandátu. Žalovaný dňa 25.10.2023 na zasadnutí zastupiteľstva, kde zložil sľub už nemal hmotnoprávne postavenie poslanca.

41. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia správny súd rozhodol uznesením podľa § 324 ods. 1 SSP tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia a určil, že poslancový mandát žalovaného v mestskom zastupiteľstve mesta Svidník zanikol dňa 22.12.2022.

42. Súd rozhodol o trovách konania podľa 167 ods. 1 a § 168 SSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania z dôvodu, že žalovaný nebol v tomto konaní úspešný a žalobcovi ako orgánu štátnej správy možno priznať právo na náhradu trov zastúpenia len výnimočne.

43. Toto rozhodnutie prijal senát Správneho súdu v Košiciach v pomere hlasov 3 : 0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú možno podať na Správnom súde v Košiciach v lehote jedného mesiaca od doručenia tohto uznesenia. Zmeškanie uvedenej lehoty nemožno odpustiť.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP (ktorému správne súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania) uviesť:

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh)(§ 445 ods. 1 SSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí správne súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Správny súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. K podaniu kolektívneho orgánu musí byť pripojené rozhodnutie, ktorým príslušný kolektívny orgán vyslovil s podaním súhlas. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Kasačnú sťažnosť možno podľa § 440 ods. 1 SSP odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že:

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,

- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom.

V kasačnej sťažnosti nemožno uplatňovať nové skutočnosti a dôkazy okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podanej kasačnej sťažnosti (§ 441 SSP).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 2 SSP).

- a) Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Uvedená povinnosť neplatí, ak:
 - b) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
 - c) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 1 písm. c) a d) (v sociálnych veciach, vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia),
 - d) je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 ods. 1, 2 SSP).